

KOREYS TILIDAGI QISQARTMALAR VA SLENGLARNING YOSHLAR NUTQIDAGI O‘RNI

Sagatova Muhabbat Hasanovna

*O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti,
Koreys filologiyasi kafedrasida o‘qituvchisi,
Toshkent, O‘zbekiston*

Annotatsiya. Ushbu maqolada koreys tilidagi qisqartmalar va slenglarning yoshlar nutqidagi o‘rni lingvopragmatik va sotsiolingvistik jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqotda ijtimoiy tarmoqlar, messenjerlar, onlayn o‘yinlar, K-pop fan-madaniyati, video platformalar va kundalik norasmiy yozishmalarda uchraydigan ㅋㅋ, ㅎㅎ, ㅇㅋ, ㄱㅅ, ㅈㅋ, ㅇㅈ, 노잌, 꿀잌, 대박, 헐, 멘붕, 갑분싸, 인싸, 아싸 kabi birliklarning shakllanishi va qo‘llanishi ko‘rib chiqiladi. Maqolada koreys yoshlar nutqida qisqartmalar tezkorlik, emotsionallik, guruhviy mansublik, hazil, norasmiylik va kommunikativ yaqinlikni ifodalovchi vosita sifatida talqin qilinadi. Shuningdek, slenglarning standart til me‘yorlariga munosabati, ularning ijtimoiy tarmoqlar orqali tez tarqalishi va koreys tilini chet tili sifatida o‘rganuvchilar uchun madaniy-pragmatik ahamiyati yoritiladi. Tahlil natijalari shuni ko‘rsatadiki, koreys yoshlar nutqidagi qisqartmalar va slenglar oddiy “buzilgan til” emas, balki zamonaviy raqamli kommunikatsiya, yoshlar identiteti va koreys ommaviy madaniyati bilan bog‘liq faol lingvistik hodisadir.

Kalit so‘zlar: koreys tili, qisqartma, sleng, yoshlar nutqi, internet tili, ㅋㅋ, ㅇㅋ, ㄱㅅ, 대박, 헐, 인싸, 아싸, K-pop, ijtimoiy tarmoqlar.

Kirish

Til doimo jamiyat bilan birga o‘zgarib boradi. Ayniqsa yoshlar nutqi tilning eng tez yangilanadigan qatlamlaridan biridir. Yoshlar o‘zaro muloqotda qisqa, emotsional, hazilomuz, guruhga xos va tez anglashiladigan birliklardan foydalanishga moyil bo‘ladilar. Koreys tilida ham ijtimoiy tarmoqlar, messenjerlar, onlayn o‘yinlar, K-pop, K-drama va internet madaniyati ta‘sirida ko‘plab qisqartmalar va slenglar shakllangan.

Koreys yoshlar nutqidagi qisqartmalar va slenglar kundalik norasmiy muloqotda juda faol ishlatiladi. Masalan, ㅋㅋ kulgini, ㅎㅎ yumshoq kulgini, ㅇㅋ rozilikni, ㄱㅅ minnatdorchilikni, ㅈㅋ tabrikni bildiradi. 대박, 헐, 노잌, 꿀잌, 멘붕 kabi birliklar esa hissiy munosabat, hayrat, zerikish, zavq yoki ruhiy holatni ifodalaydi.

Mazkur maqolaning maqsadi koreys tilidagi qisqartmalar va slenglarning yoshlar nutqidagi o‘rnini tahlil qilish, ularning shakllanish usullari, semantik-pragmatik vazifalari va madaniy ahamiyatini yoritishdan iborat.

Qisqartmalar tushunchasi va ularning shakllanishi

Qisqartmalar internet va yozishma nutqida vaqtni tejash, tezkor javob berish va emotsional munosabatni qisqa shaklda ifodalash uchun ishlatiladi. Koreys tilida qisqartmalar ko‘pincha so‘z yoki iboraning bosh undoshlari asosida hosil qilinadi. Hangul yozuv tizimida undosh harflar alohida ko‘rinishga ega bo‘lgani uchun ular internet muloqotida mustaqil belgi sifatida ishlatilishi mumkin.

Masalan, ㄱㅅ qisqartmasi 감사합니다 yoki 감사 so‘zidan kelib chiqqan bo‘lib, “rahmat” ma’nosini bildiradi. ㅇㅋ inglizcha okay so‘zining koreyscha yozishmadagi qisqa shakli bo‘lib, “xo‘p”, “mayli” ma’nosida ishlatiladi. 츄ㅋ 축하 so‘zidan kelib chiqqan bo‘lib, “tabriklayman” ma’nosini anglatadi. ㅇㅈ 인정 so‘zining qisqa shakli bo‘lib, “tan olaman”, “rozi”, “haqiqat” ma’nosida ishlatiladi.

Kulgini bildiruvchi ㅋㅋ va ㅎㅎ shakllari ham koreys internet nutqida juda faol. ㅋㅋ asosan kulgi, hazil yoki kinoyani bildiradi. ㅎㅎ esa nisbatan yumshoq, muloyim yoki samimiy kulgi ohangiga ega. Masalan, 진짜 웃겨 ㅋㅋ (Juda kulgili-ku), 고마워 ㅎㅎ (Rahmat, hehe) kabi yozishmalarda bu birliklar emotsional ohangni to‘ldiradi.

Bu qisqartmalar yozma nutqda og‘zaki ohangni ifodalashga yordam beradi. Internet muloqotida ovoz, mimika va intonatsiya yo‘qligi sababli bunday belgilar suhbatning emotsional tomonini ko‘rsatadi.

Koreys yoshlar nutqidagi slenglar

Slenglar muayyan ijtimoiy guruh, ayniqsa yoshlar orasida faol ishlatiladigan norasmiy leksik birliklardir. Koreys yoshlar nutqida slenglar ko‘pincha emotsional baho, hazil, kinoya, guruhviy mansublik va zamonaviylikni ifodalaydi.

대박 so‘zi “zo‘r”, “ajoyib”, “dahshat” ma’nolarida ishlatiladi. Masalan, 이 노래 대박이다 (Bu qo‘shiq zo‘r ekan) gapida 대박 ijobiy bahoni bildiradi. 헐 esa hayrat, ishonchsizlik yoki kutilmagan vaziyatga munosabatni bildiradi. Masalan, 헐, 진짜? (Voy, rostdanmi?) shaklida ishlatiladi.

노잼 va 꿀잼 slenglari ham yoshlar nutqida keng tarqalgan. 노잼 재미없다 , ya’ni “qiziq emas” ma’nosini bildiradi. 꿀잼 esa “juda qiziq”, “mazza”, “zo‘r qiziqarli” degan ma’noda ishlatiladi. Masalan, 이 영화 노잼이야 (Bu film qiziq emas), 이 드라마 꿀잼이야 (Bu drama juda qiziq) kabi.

멘붕 so‘zi 멘탈 붕괴 birikmasidan qisqargan bo‘lib, “ruhiy shok”, “gangib qolish”, “miyam ishlamay qoldi” kabi ma’nolarni bildiradi. Masalan, 시험 너무 어려워서 멘붕 왔어 (Imtihon juda qiyin bo‘lgani uchun gangib qoldim) gapida bu birlik ruhiy holatni ifodalaydi.

갑분싸 갑자기 분위기 싸해짐 birikmasining qisqartmasi bo‘lib, “birdan muhit sovib ketdi”, “kayfiyat buzildi” degan ma’noni bildiradi. Bu sleng internet va yoshlar muloqotida noqulay vaziyatni hazil bilan ifodalash uchun ishlatiladi.

Yoshlar identiteti va guruhiy mansublik

Koreys yoshlar nutqidagi qisqartmalar va slenglar faqat tilni qisqartirish vositasi emas. Ular yoshlar identitetini shakllantirishda ham muhim rol o'ynaydi. Muayyan slenglarni bilish va to'g'ri ishlatish yoshlar guruhiga mansublikni ko'rsatadi. Masalan, 인싸 va 아싸 birliklari ijtimoiy mavqe va guruhga kirish darajasini bildiradi.

인싸 inglizcha insider so'zidan kelib chiqqan bo'lib, "jamoaga yaxshi qo'shiladigan", "ko'pchilik bilan tez chiqishadigan", "ijtimoiy faol odam" ma'nosida ishlatiladi. 아싸 esa outsider so'zidan kelib chiqqan bo'lib, "chetlangan", "kam muloqot qiladigan", "guruhdan tashqarida yuradigan odam" ma'nosini bildiradi. Masalan, 그는 완전 인싸야 (U juda kirishimli odam), 나는 좀 아싸야 (Men biroz odamovi odamman) kabi gaplarda ishlatiladi.

Bu birliklar yoshlar orasida shaxsning ijtimoiy holati, muloqot uslubi va guruhdagi o'rnini ifodalashga xizmat qiladi. Shuningdek, ular o'z-o'zini hazil bilan ta'riflash vositasi ham bo'lishi mumkin.

Slenglarning kommunikativ vazifalari

Koreys yoshlar nutqidagi qisqartmalar va slenglar bir nechta kommunikativ vazifani bajaradi. Birinchidan, ular muloqotni tezlashtiradi. Masalan, 감사합니다 o'rniga ㄱ스, 축하해 o'rniga 츠ㅋ yozish vaqtni tejaydi.

Ikkinchidan, ular emotsiyani ifodalaydi. ㅋㅋ, ㅎㅎ, 헐, 대박, 멘붕 kabi birliklar yozma muloqotga hissiy ohang beradi. Ular suhbatdoshga so'zlovchining kayfiyati va munosabatini tez anglatadi.

Uchinchidan, ular norasmiylikni bildiradi. Sleng ishlatilgan matn rasmiy emas, balki do'stona, yoshlar uslubiga yaqin bo'ladi. Masalan, 이거 꿀잼 ㅋㅋ shakli rasmiy nutqda emas, balki do'stlar yoki ijtimoiy tarmoqlar muloqotida tabiiy eshitiladi.

To'rtinchidan, ular hazil va kinoyani kuchaytiradi. Ayniqsa ㅋㅋ va 갑분싸 kabi birliklar noqulay yoki kulgili vaziyatlarni yumshoqroq ifodalashga yordam beradi.

Beshinchidan, ular raqamli madaniyatga mansublikni bildiradi. Slenglarni bilgan foydalanuvchi koreys yoshlar internet muhitini yaxshiroq tushunadi. Shu sababli bu birliklar koreys tilini chet tili sifatida o'rganuvchilar uchun ham muhim madaniy-pragmatik materialdir.

Slenglar va standart til munosabati

Koreys tilidagi qisqartmalar va slenglar standart adabiy til me'yorlaridan farq qiladi. Ular asosan norasmiy yozishma, izoh, chat, onlayn o'yin, fan sahifalari va ijtimoiy tarmoqlarda ishlatiladi. Rasmiy xat, ilmiy maqola, akademik yozuv yoki ish yozishmalarida bunday birliklardan foydalanish odatda noo'rin hisoblanadi.

Masalan, 교수님께 감사합니다 deb yozish odobli akademik muloqotga mos kelmaydi. Bunday vaziyatda 감사합니다 yoki 감사드립니다 shaklidan foydalanish kerak. Xuddi shuningdek, rasmiy murojaatda 대박, 헐, 꿀잼 kabi slenglar ishlatilmaydi.

Shu sababli koreys tilini o'rganuvchilar slenglarni bilishlari, lekin ularni qaysi vaziyatda ishlatish mumkinligini ham anglashlari zarur. Slengni bilish koreys internet madaniyatini tushunishga yordam beradi, ammo uni noto'g'ri kontekstda ishlatish kommunikativ xatoga olib kelishi mumkin.

K-pop, K-drama va internet madaniyatining ta'siri

Koreys slenglarining keng tarqalishida K-pop, K-drama, YouTube, TikTok va fan hamjamiyatlarining roli katta. K-pop muxlislari idol guruhlari, jonli efirlar, fan izohlari va subtitrlar orqali ko'plab norasmiy birliklarni o'rganadilar. Masalan, 대박, 헐, 귀엽다, 최애, 입덕 kabi birliklar fan madaniyatida tez-tez uchraydi.

최애 eng sevimli idol yoki personajni bildiradi. 입덕 esa muayyan guruh, aktyor yoki fandomga qiziqib kirib qolish ma'nosini bildiradi. Masalan, 저는 BTS 에 입덕했어요 (Men BTS fandomiga kirib qoldim), 제 최애는 지민이에요 (Mening eng sevimli a'zom Jimin) kabi.

Bu birliklar yoshlar nutqida til va ommaviy madaniyat o'rtasidagi kuchli aloqani ko'rsatadi. Slenglar nafaqat muloqot vositasi, balki madaniy identitet belgisi sifatida ham ishlaydi.

Koreys tilini o'rgatishda qisqartmalar va slenglarning ahamiyati

Koreys tilini chet tili sifatida o'rgatishda qisqartmalar va slenglarni butunlay chetlab o'tish to'g'ri emas. Chunki talabalar koreys tilini faqat darslik orqali emas, balki seriallar, qo'shiqlar, ijtimoiy tarmoqlar va real internet muloqoti orqali ham o'rganadilar. Agar ular ㅋㅋ, ㅇㅋ, ㄱㅅ, 대박, 헐, 노잼, 꿀잼 kabi birliklarni tushunmasa, koreys internet nutqini to'liq anglay olmaydi.

Biroq bu birliklar darsda ehtiyotkorlik bilan o'rgatilishi kerak. O'qituvchi ularning ma'nosini, uslubiy darajasini va qo'llanish kontekstini tushuntirishi zarur. Masalan, ㄱㅅ faqat do'stona yoki juda norasmiy chatda ishlatilishi mumkin, rasmiy vaziyatda esa 감사합니다 shakli tanlanadi. ㅋㅋ do'stlar orasida tabiiy, lekin rasmiy xatda noo'rin.

Darsda slenglarni quyidagicha o'rgatish mumkin: slengning to'liq shaklini topish, ma'nosini izohlash, rasmiy va norasmiy variantlarni solishtirish, dialoqlarda qo'llash, noto'g'ri kontekstda ishlatilgan slengni aniqlash. Bu yondashuv talabalarni nafaqat so'z yodlashga, balki madaniy-pragmatik moslikni anglashga ham o'rgatadi.

Xulosa

Koreys tilidagi qisqartmalar va slenglar yoshlar nutqining muhim va faol qatlamini tashkil etadi. ㅋㅋ, ㅎㅎ, ㅇㅋ, ㄱㅅ, ㅌㅋ, ㅇㅈ kabi qisqartmalar tezkor yozishma,

emotsiya va norasmiylikni bildirsa, 대박, 헐, 노잼, 꿀잼, 멘붕, 갑분싸, 인싸, 아싸 kabi slenglar yoshlarning hissiy munosabati, guruhiy mansubligi, hazil va raqamli identitetini ifodalaydi.

Tahlil shuni ko'rsatadiki, koreys yoshlar nutqidagi qisqartmalar va slenglar oddiy til buzilishi emas, balki zamonaviy internet muloqoti, ommaviy madaniyat, ijtimoiy tarmoqlar va yoshlar identiteti bilan bog'liq tabiiy lingvistik hodisadir. Ular muloqotni tezlashtiradi, hissiy ohang beradi, yaqinlikni kuchaytiradi va yoshlar guruhiga mansublikni bildiradi.

Shu bilan birga, bu birliklar rasmiy nutqdan farqlanadi va ularni kontekstga mos ishlatish zarur. Koreys tilini o'rganuvchilar uchun qisqartmalar va slenglarni o'rganish koreys internet madaniyatini tushunish, real muloqotga yaqinlashish va zamonaviy yoshlar nutqini anglash uchun muhimdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Crystal D. Language and the Internet. Cambridge: Cambridge University Press, 2006.
2. Herring S. C. Computer-Mediated Communication: Linguistic, Social and Cross-Cultural Perspectives. Amsterdam: John Benjamins, 1996.
3. Yus F. Cyberpragmatics: Internet-Mediated Communication in Context. Amsterdam: John Benjamins, 2011.
4. Tagg C. Exploring Digital Communication: Language in Action. London: Routledge, 2015.
5. Androutsopoulos J. Language and the Three Spheres of Hip Hop. In: Global Linguistic Flows. New York: Routledge, 2009.
6. 김태경. 청소년 언어 사용 실태 연구. 사회언어학, 2011.
7. 이정복. 인터넷 통신 언어 경어법의 특성과 사용 전략. 언어과학연구, 2004.
8. 국립국어원. 신어 자료집. 서울: 국립국어원.
9. 국립국어원. 표준국어대사전. 서울: 국립국어원.
10. Sohn H. M. The Korean Language. Cambridge: Cambridge University Press, 1999.
11. Lee I., Ramsey S. R. The Korean Language. Albany: State University of New York Press, 2000.
12. Holmes J. An Introduction to Sociolinguistics. London: Routledge, 2013.